

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE
WOJEWODY LUBUSKIEGO
Nr NK-I.4131.161.2019.ASzc

z dnia 18 lipca 2019 r.

Rada Miejska w Szprotawie

Działając na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz.U.2019.506) stwierdzam nieważność załącznika do uchwały Nr X/70/2019 Rady Miejskiej w Szprotawie z dnia 27 czerwca 2019 r. w sprawie wzoru wniosku o wypłatę zryczałtowanego dodatku energetycznego, stanowiącego wzór wniosku o wypłatę dodatku energetycznego - w zakresie słów: „Pouczony o odpowiedzialności karnej przewidzianej w art. 233 § 1 Kodeksu karnego, który przewiduje „Kto, składając zeznanie mające służyć za dowód w postępowaniu sądowym lub w innym postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy, zeznaje nieprawdę lub zataja prawdę, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3”.

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 27 czerwca 2019 r. Rada Miejska w Szprotawie podjęła uchwałę Nr X/70/2019 w sprawie wzoru wniosku o wypłatę zryczałtowanego dodatku energetycznego (dalej uchwała). Zgodnie z § 1 załącznik do uchwały stanowi wniosek o wypłatę dodatku energetycznego. Rada Miejska w Szprotawie podjęła badaną uchwałę m.in. na podstawie art. 5d ust. 2 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (tekst jednolity Dz.U.2019.755 ze zm.).

Uchwała doręczona została organowi nadzoru w dniu 4 lipca 2019 r.

Po dokonaniu analizy prawnej organ nadzoru stwierdza, że załącznik do uchwały w zakresie słów: „Pouczony o odpowiedzialności karnej przewidzianej w art. 233 § 1 Kodeksu karnego, który przewiduje „Kto, składając zeznanie mające służyć za dowód w postępowaniu sądowym lub w innym postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy, zeznaje nieprawdę lub zataja prawdę, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3” - podjęty został z istotnym naruszeniem prawa, tj. art. 5d ust. 2 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (tekst jednolity Dz.U.2019.755 ze zm., dalej ustawa).

Stosownie do przepisu art. 5d ustawy: dodatek energetyczny przyznaje wójt, burmistrz lub prezydent miasta, w drodze decyzji, na wniosek odbiorcy wrażliwego energii elektrycznej. Do wniosku dołącza się kopię umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej (ust. 1); rada gminy określa, w drodze uchwały, wzór wniosku o wypłatę dodatku energetycznego (ust. 2).

W załączniku, stanowiącym wniosek o wypłatę dodatku energetycznego, Rady Miejska w Szprotawie zamieściła wymóg złożenia przez wnioskodawcę oświadczenia o treści: „Pouczony o odpowiedzialności karnej przewidzianej w art. 233 § 1 Kodeksu karnego, który przewiduje „Kto, składając zeznanie mające służyć za dowód w postępowaniu sądowym lub w innym postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy, zeznaje nieprawdę lub zataja prawdę, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3” oświadczam co następuje: - przyznano mi dodatek mieszkaniowy, - jestem stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym, której kopię załączam do niniejszego wniosku, - zamieszkuję w miejscu dostarczania energii elektrycznej.

W ocenie organu nadzoru wprowadzenie wymogu złożenia oświadczenia z odwołaniem się do odpowiedzialności karnej, przewidzianej w Kodeksie karnym za składanie fałszywych oświadczeń, wykracza poza zakres upoważnienia wynikającego z art. 5d ust. 2 ustawy. Z przepisu tego nie można bowiem wywieść upoważnienia dla rady gminy do zamieszczenia we wniosku pouczenia o odpowiedzialności karnej. W konsekwencji, zamieszczenie we wzorze wniosku pouczenia o odpowiedzialności karnej za podanie danych niezgodnych ze stanem faktycznym stanowi

przekroczenie zawartego w tym przepisie upoważnienia ustawowego, skutkujące stwierdzeniem nieważności aktu w tej części.

Organ nadzoru stoi na stanowisku, że zobowiązanie do złożenia oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań w uchwale organu stanowiącego, będącej przepisem prawa miejscowego, pozostaje w sprzeczności z art. 233 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (tekst jednolity Dz.U.2018.1600 ze zm., dalej k.k.), gdyż wyłącznie przepis ustawy może przewidywać możliwość odebrania oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności karnej.

Zgodnie z art. 233 § 1 k.k., kto, składając zeznanie mające służyć za dowód w postępowaniu sądowym lub w innym postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy, zeznaje nieprawdę lub zataja prawdę, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8 (a nie jak wskazała Rada karze pozbawienia wolności do lat 3). Stosownie do art. 233 § 6 k.k. przepis § 1 stosuje się odpowiednio do osoby, która składa fałszywe oświadczenie, jeżeli przepis ustawy przewiduje możliwość odebrania oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności karnej.

Należy podkreślić, że warunkiem odpowiedzialności za złożenie fałszywego oświadczenia jest to, by przepis ustawy, na podstawie której oświadczenie jest składane, przewidywał możliwość odebrania oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności karnej (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie z 17 maja 2017 r., sygn. akt II SA/Sz 317/17). Jeżeli ustawodawca zamierza nadać wymaganym oświadczeniom składanym przez zainteresowane podmioty rygor odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń, to rygor ten wprowadza wprost do ustawy i dopiero wówczas w razie przeniesienia kompetencji na organ stanowiący gminy do podjęcia uchwały, winien przewidzieć w treści upoważnienia wymóg pouczenia o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.

Wskazać również należy, że ustawodawca przewidział składanie oświadczeń pod rygorem odpowiedzialności karnej wyłącznie w art. 7 ust. 8d⁶ ustawy. Przepis ten dotyczy jednak oświadczenia o tytule prawnym do nieruchomości składanego wraz ze zgłoszeniem przyłączenia mikroinstalacji, o którym mowa w art. 7 ust. 8d⁴, a nie wniosku o wypłatę dodatku energetycznego.

Zarówno w doktrynie, jak również w orzecznictwie sądowoadministracyjnym ugruntowany jest pogląd odnośnie dyrektyw wykładni norm o charakterze kompetencyjnym (upoważniającym), iż powinny być one interpretowane w sposób ścisły, literalny. Zakres umocowania do stanowienia aktów prawnych niższego rzędu nie może być interpretowany rozszerzająco. Oznacza to, że taki akt nie może regulować wskazanych w ustawie materii w sposób dowolny, z przekroczeniem zakresu upoważnienia ustawowego, jak też nie może regulować tego, co już zostało ustawowo uregulowane. Odstąpienie od tej zasady stanowi istotne naruszenie prawa.

W związku z powyższym uznać należy, że we wzorze wniosku o przyznanie dodatku energetycznego rada gminy nie może sformułować obowiązku złożenia oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań, gdyż stanowi to rażące przekroczenie delegacji ustawowej z art. 5d ust. 2 ustawy.

Mając na względzie powyższe, orzeczono jak na wstępie.

Zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym stwierdzenie przez organ nadzoru nieważności uchwały organu gminy wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Na niniejsze rozstrzygnięcie służy prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wielkopolskim w terminie 30 dni od daty doręczenia rozstrzygnięcia. Skargę wnosi się za pośrednictwem Wojewody Lubuskiego.

z up. Wojewody Lubuskiego
Dyrektor Wydziału Nadzoru i Kontroli

Paweł Witt